

(19) HU

MAGYAR
NÉPKÖZTÁRSASÁG

ORSZÁGOS
TALÁLMÁNYI
HIVATAL

SZABADALMI LEÍRÁS

(11) 183 285

A bejelentés napja: (22) 81. 01. 15.

(21) (89/81)

A bejelentés elsőbbsége:

(33)
DE

(32)
80. 01. 16.

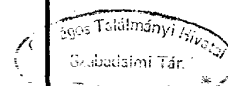
(31)
(P 30 01 752.8)

A közzététel napja: (41) (42) 83. 09. 28.

Megjelent: (45) 86. 06. 30.

Nemzetközi
osztályjelzet:
(51) NSZO₃

C 07 D 457/02
C 07 D 457/06
C 07 D 457/12

Feltaláló(k): (72)

Dr. Sauer Gerhard, vegyész, Nyugat-Berlin, WB

Szabadalmaz: (73)

Schering AG., Nyugat-Berlin, WB,
Bergkamen, DE

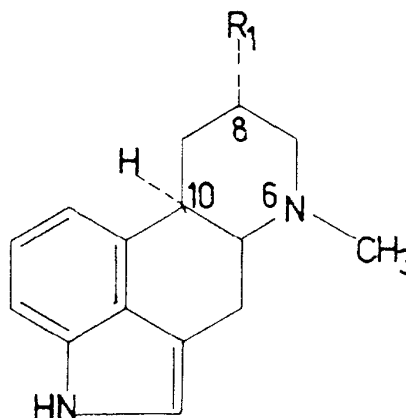
(54) ELJÁRÁS 8 α -SZUBSZTITUÁLT-6-METIL-ERGOLIN-SZÁRMAZÉKOK ELŐÁLLÍTÁSÁRA

57 (KIVONAT)

A találmány tárgya eljárás az I általános képletű 8 α -szubsztituált-6-metil-10 α -H-ergolin-származékok — a képletben

R₁ jelentése —NH—CO—N(R₂)₂, —CO—NH—NH₂, —CO—NH₂ és —CH₂OH általános képletű csoport, ahol R₂ jelentése hidrogénatom, metil- vagy etilcsoport — előállítására megfelelő 8 α -szubsztituált-9,10-didehidro-6-metil-ergolin-származékok redukciójával.

A találmány szerinti eljárást az jellemzi, hogy a kiindulási anyagot valamilyen alkálifémmel ammóniában —70-től —30 °C-ig terjedő hőmérsékleten redukáljuk, adott esetben valamilyen további oldószer és/vagy adott esetben az alkalmazott ergolin mennyiségére vonatkoztatva 0,5—5 mól ekvivalens mennyiségű, egy vagy két, — adott esetben egy vagy több 1—4 szénatomos alkil-, 1—4 szénatomos alkoxi- vagy nitro-csoporttal szubsztituált — fenilcsoporttal helyettesített amin, vagy hidrazin vagy benzidin hozzáadásával.

A találmány tárgya eljárás I általános képletű 8α -szubsztituált- 6α -metil- 10α -H-ergolin-származékok előállítására.

A találmány szerint előállítható vegyületek vagy maguk is biológiailag hatásos vegyületek vagy ilyen vegyületek előállítására alkalmas közttermékek.

Ismeretes, hogy a 9,10-helyzetű kettős kötés hidrogénezésekor 8β -szubsztituált didehidroergolin-származékokból minden további nélkül transz- 10α -H-ergolin-származékokat kapunk.

A 8α -szubsztituált-9,10-didehidroergolin-származékok esetében azonban más a helyzet. A 8α -szubsztituált-9,10-didehidroergolin-származékok katalitikus hidrogénezése mindig a transz- 10α -H-ergolin-származékokból és a cisz- 10β -H-ergolin-származékokból álló elegyeket eredményez. Biológiailag hatásos vegyületek, például az ismert ergolin-származékok közül az 1,1-dietil-3-(6-metil-ergolin- 8α -il)-karbamid (Dironyl), dimetil-amino-(6-metil-ergolin- 8α -il)-szulfon (Sulergin), és a 6-metil-ergolin- 8α -acetonitril (Delergotril) azonban csak a transz-ergolin-származékokból vezethetők le.

Igy a 3-(9,10-didehidro-6-metil- 8α -ergolinil)-1,1-dietil-karbamid (Lisurid) Raney-nikkel 1,1-dietil-3-(6-metil-ergolin- 8α -il)-karbamiddá történő hidrogénezése esetén a katalizátortól és az oldószertől függően a kívánt termékre 66% maximális kitermelést kapunk (2 238 540. sz. német szövetségi köztársasághoz nyilvánossághozataltatott irat), ahol a kívánt 10α -H-izomerek a nemkívánt 10β -H-izomerekhez viszonyított aránya körülbelül 4 : 1.

A találmányunk célkitűzése az volt, hogy olyan eljárást szolgáltatasson, amellyel a 8α -szubsztituált-9,10-didehidroergolin-származékok szelektíven a megfelelő 10α -H-ergolin-származékokká redukálhatók.

Felismertük, hogy 8α -szubsztituált-9,10-didehidroergolin-származékok alkálifémekkel ammóniában -30°C -tól -70°C -ig terjedő hőmérséklet-tartományban nagy kitermeléssel a kívánt 10α -H-ergolin-származékokká redukálhatók, anélkül, hogy ekkor 10α -H- és 10β -H-izomerek elegyei keletkeznének.

A találmány szerinti reakció lefutása nagyon meglepő volt, mivel a szakember a többi hidrogénezési eljárás analógiájára 10α -H- és 10β -H-izomerek keverékét várta volna.

A találmány szerinti eljárást célszerűen úgy hajtjuk végre, hogy az alkálifémet, például lítiumot, nátriumot vagy káliumot az ammóniában -30°C alatti hőmérsékleten feloldjuk. Utána hozzáadjuk a hidrogénezendő kiindulási anyagot, amelynek során célszerű valamilyen oldásközvetítőt is hozzáadni. Alkalmas oldószerek például éterek, így dietil-éter, metil-etil-éter, dimetoxi-etán, tetrahidrofuran és dioxán.

Kiderült, hogy rendkívül előnyös, ha a reakcióelegyhez az alkalmazott ergolin mennyiségére vonatkoztatva 0,5–5 mól-ekvivalens mennyiségű, egy vagy két, – adott esetben egy vagy több 1–4 szénatomos alkil-, 1–4 szénatomos alkoxi- vagy nitro-csoporttal szubsztituált-fenil-csoporttal helyettesített amin vagy hidrazint vagy benzidint adunk, például anilint, metil-anilint, anizidint, o-dianizidint, difenil-amint, etil-anilint, p-fenilén-diamint, dimetoxi-anilint, fenil-hidrazint, dinitro-fenil-hidrazint és benzidint. Az említett vegyületeket előnyösen 1–2 mól ekvivalensnyi mennyiségben adjuk a reakcióelegyhez.

A reakció lefolytatásához körülbelül 20–200 perc szükséges, és legtöbbször 30–40 perc után tökéletesen végbemegy.

A következő példák a találmány szerinti eljárást szemléltetik.

1. példa

Körülbelül 10 ml vízmentes ammóniában -70°C -on feloldunk 100 mg lítiumot, és ezen a hőmérsékleten 10 néhány perc alatt hozzáadunk 1 mmól 3-(9,10-didehidro-6-metil- 8α -ergolinil)-1,1-dietil-karbamidot (1) és 1,5 mmól anilint 5 ml tetrahidrofuranban. Ha elszíntelenedik az oldat, hozzáadunk még kis mennyiségű lítiumot. Utána 30 percig -70°C -on kevertetjük, elszíntelenedésig ammónium-kloridot adunk hozzá, és az ammóniát eldesztilláljuk. A maradékot telített nátrium-hidrogén-karbonát oldattal oldjuk, telítjük nátrium-kloriddal, és kloroformmal vagy etil-acetáttal kirázzuk. A szerves fázist nátrium-szulfáttal szárítjuk, bepároljuk, és a maradékot etanolból kristályosítjuk. Így 3-(6-metil- 8α -ergolinil)-1,1-dietil-karbamidot (2) kapunk 85%-os kitermeléssel.

$[\alpha]_D^{+29} = +29^\circ\text{C}$.

2. példa

Az 1. példához hasonlóan izolizergsav-amidból (3) 6-metil-ergolin- 8α -karbonsav-amidot (4), izolizergsav-(dietil-amid)-ból (5) 6-metil-ergolin- 8α -karbonsav-(dietil-amid)-ot (6), izolizergsav-hidrazidból (7) 6-metil-ergolin- 8α -karbonsav-hidrazidot (8) és izolizergolból (9) 6-metil-ergolin- 8α -metanolt (10) kapunk.

A következő táblázatban összefoglalt kísérleteket végeztünk:

Kiindulási anyag	Fém	Aril-amin	Végtermék	Kitermelés (%)	$[\alpha]_D^{+20}$
1	Li	–	2	70	+30
1	Li	Anilin	2	85	+29
1	Li	4-Metil-anilin	2	72	+29
1	K	Anilin	2	75	+29
1	Li	p-Anizidin	2	94	+30
1	Li	o-Dianizidin	2	90	+29
		(3,3'-dimetoxi-benzidin)			
1	Li	Difenil-amin	2	75	+29
1	Li	p-Fenilén-diamin	2	71	+30
3	Li	Anilin	4	92	+2
3	Na	Anilin	4	81	+1
5	Li	Anilin	6	78	–67
7	Li	–	8	69	–23
7	Li	Anilin	8	87	–24
9	Li	Anilin	10	86	–70
1	Li	3,5-dimetoxi-anilin	2	73	+30
1	Li	Benzidin	2	77	+30
1	Li	Fenil-hidrazin	2	90	+30
1	Li	(2,4-Dinitro-fenil)-hidrazin	2	71	+30

3. példa

Az 1. példában ismertetettekkel analóg módon állítjuk elő 1 mmól 3-(9,10-didehidro-6-metil- 8α -ergolinil)-1,1-dimetil-karbamidból a 3-(6-metil- 8α -ergolinil)-1,1-dimetil-karbamidot. Kitermelés 76%. $[\alpha]_D^{+25} = +25^\circ$ (kloroformban).

Szabadalmi igénypontok

1. Eljárás az I általános képletű 8 α -szubsztituált-6-metil-10 α -H-ergolin-származékok – a képletben

R₁ jelentése –NH–CO–N(R₂)₂, –CO–NH–NH₂, 5
–CO–NH₂ és –CH₂ OH általános képletű csoport,

ahol R₂ jelentése hidrogénatom, metil- vagy etil-csoport – előállítására megfelelő 8 α -szubsztituált-9,10-didehidro-6-metil-ergolin-származékok redukciójával, *azzal jellemezve*, hogy a kiindulási anyagot valamilyen 10
alkálifémmel ammóniában –70-től –30 °C-ig terjedő hőmérsékleten redukáljuk, adott esetben valamilyen további oldószer és/vagy adott esetben az alkalmazott ergo-

lin mennyiségére vonatkoztatva 0,5–5 mól ekvivalens mennyiségű, egy vagy két, – adott esetben egy vagy több 1–4 szénatomos alkil-, 1–4 szénatomos alkoxi- vagy nitro-csoporttal szubsztituált – fenilcsoporttal helyettesített amin, vagy hidrazin vagy benzidin hozzáadásával.

2. Az 1. igénypont szerinti eljárás fogatosítási módja *azzal jellemezve*, hogy helyettesített aminként, illetve hidrazinként anilint, anizidint és fenil-hidrazint használunk.

3. Az 1. igénypont szerinti eljárás fogatosítási módja, *azzal jellemezve*, hogy alkálifémként lítiumot használunk.

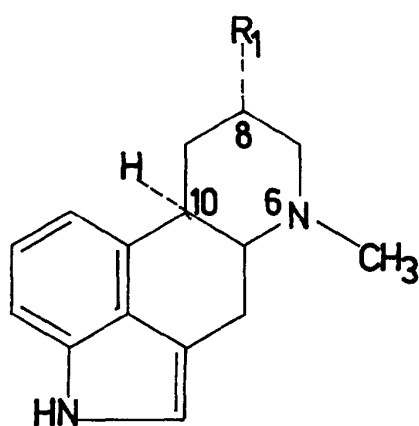
(1 lap képlettel)

Megjelent a Műszaki Könyvkiadó gondozásában
A kiadásért felel: Himer Zoltán osztályvezető

Borsodi Nyomda – Miskolc

183 285
NSZO₃: C 07 D 457/02;
C 07 D 457/06;
C 07 D 457/12

(I)